

VITA MARINA —

19e jaargang nr. 8 — augustus 1969
Zeebiologische documentatie

INHOUD: 8 bladzijden en 1 tabkaart
BUIKPOTIGEN pag. 69—70
KOPPOTIGEN pag. 19—20
AQUARIOLOGIE pag. 15—16
VARIA MARITIMA pag. 153—154
TABKAART nr. 4 (manteldieren)

KWIK IN ZEEWATER

Onderzoekingen in Zweden en Japan hebben aangetoond dat bepaalde soorten van industrieel afvalwater minieme hoeveelheden van organische kwikverbindingen kunnen bevatten. Dat lijkt onschuldig, maar dat is het niet. Organismen uit het plankton kunnen kwik sterk concentreren. Dit plankton wordt gegeten door andere waterbewoners, die op hun beurt weer gegeten worden. Het resultaat kan zijn dat mensen die zich regelmatig voeden met vissen en schaaldieren uit met kwik vervuilde wateren, inderdaad een kwikvergiftiging oplopen. Dat is tien en drie jaar geleden in Japan voorgekomen. Op het ogenblik maakt men zich in Zweden zorgen over hetzelfde verschijnsel. Dit drukt er ons nog eens met de neus op dat wij niet voorzichtig genoeg kunnen zijn als het gaat om het lozen van afvalstoffen. (Het Vaderland)

OMWISSELEN TABKAARTEN

De laatste tijd ontvangt u enige nieuwe tabkaarten, terwijl uw documentatie reeds een tabkaart voor dezelfde rubriek bevat. Voor degenen, die nog niet zo lang tot de trouwe lezers van de Vita Marina behoren, willen wij er op deze plaats nog eens de aandacht op vestigen, dat in een dergelijk geval de nieuwe tabkaart dient ter vervanging van de oude. Op deze manier blijven niet alleen alle tabkaarten zo netjes mogelijk, maar verschaffen zij u door middel van de advertentie bovendien nog actuele informatie.

Red.

EXCURSIES

Verslag

De opkomst voor de op zondag 15 juni gehouden excursie naar de Hondsbossche Zeewering was zeer gering, hetgeen onbegrijpelijk was, want het weer was prachtig en de tijd van verzamelen gunstig. Het water kwam niet zo laag als bij springlaagwater verwacht mocht worden; toch was het goed zoeken op deze kunstmatige rotskust. Opvallend was de goede staat waarin de wierbegroeiing verkeerde; zo fris groen — en rood-bruin — stond zelfs het wier in Yerseke er niet bij. Verschillende mooie struikjes darmen slawier met schelpen als substraat, verhuisden naar de aquaria. Welkomme aanvullingen van het kleine gedierte waren voorts de soms mooi gekleurde slibanemonen — *Sagartia* sp.

Programma

Denkt u eraan u tijdig op te geven voor de excursie naar Yerseke op zondag 14 september. Zie voor verdere gegevens het volledige programma op bladzijde Varia Maritima 152.

Tj.

HARINGVISSERIJ

Blijkens het onlangs verschenen verslag van de vaste Commissie voor de Visserij van de Tweede Kamer is de Noordzee als visgrond voor de haringvisserij zo sterk in betekenis afgenomen, dat er weinig mogelijkheden meer zijn. Er is wel haring; deze komt echter nog maar weinig voor op de traditionele visgronden. Zij moet verder weg worden gezocht en er moeten andere vismethoden worden toegepast. In de zuidelijke Noordzee is de haringvisserij praktisch gestaakt. Wel hebben biologen betrekkelijk grote aantallen haringlarven waargenomen in de Waddenzee. Er is dus enig herstel te verwachten, maar dan moeten niet onmiddellijk de jonge haringen worden gevangen.

WAT ONDERWATERSPORTERS Zouden kunnen doen EN... LATEN

Allereerst zouden we er over kunnen discussiëren of de onderwaterdimensie wel het geschiktste terrein is om sport te bedrijven. Misschien zouden we de diepten van plassen, meren en oceanen meer moeten zien als een gebied waar de mens — misschien wel als ongenode gast — zijn intrede doet, zonder dat dit nu bepaald tot zijn leefgebied gerekend moet worden. De mens is van nature — en laten we vooral dat „van nature” goed in de gaten houden — een landdier en hoort dus van nature niet onder het wateroppervlak thuis.

De onderwatersport heeft een enorme vlucht genomen. Tienduizenden begeven zich met meer of minder volmaakte technische uitrusting onder de oppervlakte om daar... ja we vragen ons wel eens af wat men daar nu gaat doen.

Ik dacht dat het de aangewezen weg zou zijn geweest dat de mens — zich als goede gast dragend — daar omzichtig en bescheiden een bezoek zou willen afleggen. Natuurlijk mag hij spiedend en speurend deze wonderwereld, die de zijne niet is, verkennen, maar wanneer ik zo af en toe de gedragingen van onderwatermensen gadesla, moet ik toch wel constateren dat men ook deze wereld in bezit wenst te nemen op de manier zoals wij die van vele „natuurminnaars” op het vaste land te zien krijgen. Men realiseert zich niet meer dat men een volkomen natuurlijk en ongerept natuurgebied — lees typisch milieu — betreedt en dat men dit in zo ongerept mogelijke staat dient te bewaren. Dat de vergaarzucht ook hier geen grenzen kent, tonen ons de onderwaterhyena's die ik aan de Spaanse kust bespiedde toen zij voorzien van speedboot, aqualongen enz. van de vangst terugkwamen. De

vangst bestond uitsluitend uit... een mandje vol bloedkoraal, dat men heimelijk aan land smokkelde om het voor goed geld ergens in het stadje aan de souvenirwinkels te verhandelen. Kijkt u de onderwaterboeken in, tien tegen één dat zij opgesmukt zijn met stoere duikers, die met een snoer vol geschoten vis boven water komen, om niet te spreken van de allerstoerste die zich laten fotograferen met een haai van formaat, waar de harpoen nog dwars doorheen steekt. Maar ja de haai geldt als een gruwelijk wezen!! Wat te denken van kreten als Unterwasserwettkampf, Haifisch-safari, onderwaterspringpatronen, diepterecords (vaak met dodelijke afloop) en zo kunnen we nog even doorgaan.

Het wordt tijd dat men zich ook in dit gebied leert gedragen, wanneer we tenminste straks ook onder water niet spoedig op bordjes met „Verboden toegang” willen stuiten.

Laat men jachtharpoenen, drietanden e.d. liever verwisselen voor foto- of filmcamera. En mocht dit wat kostbaar zijn, laat dan een paar ziende ogen het gereedschap voor de onderwaterbezoeker zijn.

B. E.

VAKANTIE-ERVARINGEN

Nu zo langzamerhand voor de meesten van ons de vakantie alweer achter de rug is, is het een goede gelegenheid u nog eens te wijzen op de mogelijkheden die de Vita Marina u biedt om ook anderen van uw ervaringen te laten profiteren. Het behoeven geen uitgebreide verslagen te zijn; ook kleine tips zijn welkom. Iets over door u bezochte musea en aquaria; een goede vindplaats met de belangrijkste soorten; andere plaatsen, zoals vissersschepen, waar lokale schelpensoorten zijn te verkrijgen. Helpt allen mee om de documentatie ook op dit gebied voor ieder een waardevolle bron te doen zijn.

G. W. N.